

Palmpasen, 25.03.18

Lezing: Johannes 12: 12-19

Lieve mensen, gemeente van Christus,

Er is een heel bekend oud pelgrimslied...

Al het hele weekend zingt het door mijn hoofd en soms fluit ik het... dan loop ik ineens zo fluitend door de pastorie... gelukkig kunnen de stoelen en banken geen commentaar geven...

Het komt dan wel uit de oude doos, het stelt ons intussen een heel actuele vraag...

Waarheen pelgrims, waarheen gaat Gij...

Deze klassieker geeft een kristalhelder antwoord:

Wij gaan op des Konings roepstem,

Naar ons huis en Vaderland,

Over bergen en door dalen

Gaan wij naar die blijde zalen (bis)

Van Gods huis in 't Vaderland, (bis)

Dat zongen ze vroeger, uit volle borst en diepe overtuiging.

Nu blijven de meeste mensen steken bij de vraag, waarheen pelgrim waarheen gaat Gij? Ja waarheen gaan wij? Vroeger

wisten we het wel. Maar tegenwoordig? We leven in 'shared space' op en naast het internet waarin we op elkaar reageren en zo goed en zo kwaad als het gaat onze levensreis voortzetten.

Maar wie van ons gaat nog op des Konings roepstem? Wie van ons bereikt een bestemming, zoals de vroegere pelgrim in Jeruzalem?

Een vriend van mij heeft een Tomtom met Fryske stem. Als je op je bestemming aankomt, klinkt het: 'Jo binne te plak. Maar waar en wanneer 'binne wy te plak' in de geestelijke zin des woords?

Pelgrim is van oorsprong een Latijns woord ('peregrinus') en betekent 'vreemdeling'. Mensen voelen zich vreemdeling worden, of gaan als vreemdeling op reis. En de vreemdeling verlangt naar een thuis. Maar wie wijst de pelgrim de weg? Mensen verlangen naar mensen die hen de weg wijzen. Gidsen. Wie gidst ons naar een thuis? Godsdiensten en religies geven op die vraag een antwoord. Er zijn heilige plekken waar de pelgrim naar toe reist, van Rome en Lourdes tot Mekka, van Santiago tot Jeruzalem.

Ja, waarheen gaan wij? Die vraag is het die wij als mensheid meer dan ooit stellen, waar gaat het heen met ons? Die vraag maakt tegenwoordig veel mensen onrustig. In de pelgrim leeft deze vraag bewust. Een pelgrim lijdt onder die vraag,

komt in beweging vanuit die vraag. Verlangt vanwege die vraag naar een bestemming.

Augustinus legt in zijn belijdenissen prachtig uit, hoe dat verlangen in ons werkt:

In mensen, schrijft hij, leeft een verlangen dat hen wegdrijft uit de sleur van alledag en de beperktheid van hun vertrouwde omgeving. Altijd lokt het andere, het vreemde. Maar al het nieuwe (...) kan hen nooit helemaal vervullen (...) Alle wegen waarlangs een mens gaat, laten hem zien dat zijn hele leven een pelgrimsweg is naar God. Ons leven is een weg naar God, daar vinden wij ons diepste thuis...

De pelgrims uit Johannes 12 komen aan in Jeruzalem en het gerucht gaat dat Jezus ook daar aankomt. Dat moet hebben geklonken als 'bisschop Tutu, paus Franciscus of de Dalia Lama is in de stad'. Die willen ze zien, nu ze er toch zijn. Eventshonger heet dat. En toen dachten ze, dat Jezus een soort verzetsheld zou worden, in de geest van een Makkabese bevrijdingsbeweging zo'n 150 jaar voor Christus...

Het gonst in de stad van het goede gerucht dat Jezus, de koning van hun verlangen, eraan komt ...Hij wordt als de nieuwe ster binnen, de belofte, de gedroomde leider..., te paard, als het aan de pelgrims ligt. Wij mensen projecteren onze verlangens graag op anderen.

Intussen bereidt Jezus zich voor op een heel ander ritje. Hij gaat de weg van de arme, die van het loslaten...

- De mens is zoveel rijker. Naarmate hij meer dingen kan laten liggen.-

Hij kiest een ezelsveulen uit, jong en onbereden, zo zingt de profeet over de Messias. Hier komt een mens in zijn nederige gedaante. Gelatenheid als bewuste leefstijl. Hij laat het hosanna van de pelgrims in gelatenheid over zich komen. Hij huldigt het principe van het niet ingrijpen, het laten gebeuren. Hij ondergaat. Zijn houding is die nietsdoen..., niet ingrijpen... vanaf nu 'woeweit' Jezus... Wat doet Jezus? Ja hij woeweit. Jezus handelt hier volgens een principe dat in het Chinees *Wu Wei* heet. Voor de mensen onder ons die het Chinees niet machtig zijn: *woe* betekent 'niet' en *wei* 'doen'. *Woe wei* is Chinees voor '*doen zonder te doen*'. Dat betekent, dat de dingen vanzelf gebeuren, zich spontaan ontwikkelingen volgens een eigen beweging.

Jezus 'woeweit' door de straten van Jeruzalem, biddend op een ezel, op een wijze die wij westerlingen amper kennen. Hij wordt als een politieke held binnen gehaald. In Jezus is niets dat naar heldendom verlangt. Hij ziet de mensen. Als ze de tekenen niet verstaan, dan laat hij ze. Eén van die tekenen is, als gezegd, dat hij op een ezel binnenkomt. De ezel is het rijdier van de armen. Het paard stond voor de oorlog.

Soldaten en legeroversten zaten te paard. Wie steun verwacht van paarden, keert zich tegen steun van de Heilige. Zo staat het in de Psalmen: "Hem, de eeuwige, bekoort niet de kracht van het strijddros." Het paard was het zinnebeeld van macht.

Jezus komt op het dier van de armen. Vrij van hang naar macht. Ook David en Salomo zaten als koningen op een ezel. Het heersen van deze koningen ging om beheersen en beheren van het leven. De triomftocht per ezel drukt uit dat hier een vredesvorst komt. Zo roept de profeet Zacharia:

*Zie uw Koning komt tot u;
rechtvaardig en zegevierend.
hij is deemoedig
hij rijdt op een ezel...*

Jezus is die man op de ezel...

Intussen staan langs de route van de man-op-de-ezel ook nog wat andere lieden. Die van het religieus gezag. De Farizeeërs zien het met lede ogen aan. Deze ster van Bethlehem, Hij wordt ook door hen in de gaten gehouden...

En alsof ze zonder het weten de geest krijgen, spreken ze profetische woorden: de hele wereld loopt achter hem aan. En ze kijken ernaar als toeschouwers, terwijl de schare getuigt, aangeraakt wordt, gevoed door deze nederige zoon van God.

Waarheen gaan we? Het antwoord op deze vraag ontvouwt zich de komende week in de gang van Jezus. Aan ons, om toeschouwer of getuige te zijn. Van één in ons midden weet ik, dat hij zal getuigen.

Wij gaan allemaal als mens de weg van de pelgrim, onze levensreis. Over die pelgrimsreis wil ik nog een mooi punt te maken. Daarvoor moet ik een woord van stal halen, waarbij ik bij voorbaat waarschuw dat u het onmiddellijk weer vergeet...

Peregrinatio > op zoek gaan, het spoor volgen, op avontuur, zwerven. De drang daartoe komt van binnen. Het op weg gaan komt door een innerlijke drang om op reis te gaan. En dan niet naar Rome of Jeruzalem, maar naar binnen. Het staat voor de langste reis die ons wacht, voor die van het gebed, dwars door de klippen en droge vlaktes van ons innerlijk, juist deze week, uit liefde. Opdat wij met Christus gaan, op onze ezel, ons lichaam, dwars door de nacht van het niet weten, van de dood, de angst, het verdriet, van het loslaten van alles wat ons bindt, van het sterven en uiteindelijk van het verstillen, opdat wijzelf met Christus opstaan, opdat Christus in ons opstaat.

Amen